

1/11/22

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Energiemarkt

Auteur

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Cc de Minister van Economische Zaken en Klimaat
Cc de Staatssecretaris Mijnbouw

nota

Kamerbrief met appreciatie Energiepakket van de
Europese Commissie

TER BESLISSING

Datum
28 oktober 2022

Kenmerk
DGKE-DE / 22533129

Bhm: 22535239

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

[Redacted signature line]

Aanleiding

Op 18 oktober 2022 presenteerde de Europese Commissie de mededeling 'Noodsituatie op het energiegebied – samen voorbereidingen treffen, aankopen doen en de EU beschermen' en een voorstel voor een verordening, getiteld 'Enhancing solidarity through better coordination of gas purchases, exchanges of gas across borders and reliable price benchmarks'. Met bijgevoegde Kamerbrief stuurt u de Kamer (versneld) een appreciatie.

Geadviseerd besluit

U kunt akkoord gaan met de appreciatie in de Kamerbrief.

zie annotatie

Kernpunten

- Aangezien de onderhandelingen van de voorgestelde verordening uit het energiepakket van 18 oktober jl. reeds zijn gestart (artikel 122 besluitvorming), wordt de Kamer versneld geïnformeerd over de appreciatie en de kabinetsinzet via een Kamerbrief die het gebruikelijke BNC-fiche vervangt.
- Planning van deze brief is:
 - 1 november: behandeling in CoCo
 - 4 november: MR, daarna verzending naar de Kamer.
- Er zal over de voorgestelde verordening onderhandeld worden in verschillende Raadswerkgroepen en Corepers. Waarschijnlijk zal besluitvorming plaatsvinden op de extra ingelaste Energieraad op 24 november. De Kamerbrief dient ook als geannoteerde agenda voor die Energieraad.

Inhoud

- De Kamerbrief bevat een algemene introductie op het pakket van de Commissie en de context waarin het tot stand is gekomen. Hierin verwelkomt u het initiatief van de Commissie omdat gezamenlijk optreden in de gasmarkt kan bijdragen aan het borgen van de leveringszekerheid en het adresseren van

de hoge energieprijzen. Wel benoemt u dat verplichte besparingsdoelen in het pakket ontbreken en dat u het pakket op dat punt tekort vindt schieten.

- Daarna volgt een appreciatie van de mededeling en het voorstel voor een verordening van de Commissie. Hieronder staan de belangrijkste punten.

Samen gas inkopen en voorzieningszekerheid veiligstellen

- In de brief onderschrijft u het uitgangspunt dat bundeling van de vraag en gezamenlijke inkopen kunnen leiden tot gunstigere inkoopvoorwaarden en kunnen voorkomen dat lidstaten met elkaar concurreren om volumes met als gevolg een prijsopdrijvend effect.
- Het kabinet is kritisch op het voorstel van de Commissie melding te maken van de inkoop gas met een omvang van meer dan 5 TWh (artikel 3), omdat veel partijen raakt, een forse ingreep in de markt is en de slagkracht van partijen in de markt beperkt. Dit komt ook terug als kanttekening in het onderdeel 'proportionaliteit'. U geeft in de brief ook aan dat u kritisch bent op de ad-hoc stuurgroep en de invloed die de stuurgroep kan uitoefenen op de allocatie van gas.
- U geeft aan dat het kabinet o.a. de volgende aandachtspunten heeft:
 - Een sterkere link met de noodzaak opslagen voorafgaand aan winter 2023-24 tijdig en tot een adequaat niveau te vullen. Inkoop is nu nog erg vrijblijvend, terwijl het belangrijk is te kijken hoe we binnen de EU bijvoorbeeld inkoop m.b.t. gasopslagen kunnen coördineren om grote prijsstijgingen als afgelopen zomer te voorkomen.
 - Hoe kunnen lidstaten zonder opslaginstallaties aardgasbedrijven die onder hun jurisdictie vallen verplichten om deel te nemen aan vraagbundeling?
 - Volstaat één dienstenaanbieder gezien de verschillen binnen de EU?
 - Er bestaan al transparantieplatforms voor LNG-faciliteiten en gasopslagen en er is daarom geen reden nieuwe platforms in het leven te roepen.

Adressering hoge energieprijzen

- In de brief geeft u aan zeer kritisch te zijn op het markcorrectiemechanisme (het 'plafond op de TTF'), onder andere vanwege de versturende effecten op de markt, de gasconsumptie, de verschuiving van handel en de transparantie. Daarom geeft u aan dat het kabinet om een impact analyse vraagt. Ook geeft u aan dat het kabinet vindt dat eerst bindende gasbesparingsdoelen moeten worden ingesteld en gehaald. Dit staat nu nog niet in het voorstel. Ook pleit het kabinet voor strenge randvoorwaarden, zoals tijdelijkheid en borging van leveringszekerheid. Deze randvoorwaarden staan nu opgenomen in het voorstel voor de verordening (artikel 23).
- In de mededeling kondigt de Commissie aan onderzoek te doen naar manieren om de impact van de hoge gasprijzen op de elektriciteitsprijzen te dempen. Nederland deelt de analyse van de Commissie dat nader onderzoek nodig is, voordat een voorstel mogelijk is. In de Kamerbrief geeft u aan dat het kabinet kritisch is op het subsidiëren van gas voor elektriciteitsopwekking. Een dergelijke maatregel is voor Nederland relatief duur, aangezien Nederland relatief veel gas in de elektriciteitsmix heeft. Ook kan een dergelijke maatregel leiden tot een stijging van het gasverbruik en zal er weglek van subsidies plaatsvinden naar landen die wel verbonden zijn aan ons elektriciteitsnet maar geen lid zijn van de EU.

- Het kabinet steunt het ontwikkelen van een alternatieve benchmark voor LNG-import en het voorstel dat handelsplatformen voor energiederivaten worden verplicht om een intra-day volatiliteitsbeheermechanisme toe te passen.

Maatregelen in het geval van een noodsituatie

- Het kabinet steunt in grote lijnen de voorstellen. In de brief geeft u aan nog een paar vragen over de praktische uitwerking te hebben om te voorkomen dat lidstaten met LNG-faciliteiten verantwoordelijk worden gehouden voor transport van gas buiten hun grondgebied.

In de brief geeft u aan dat als het gaat om bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, uitvoeringshandelingen, financiële gevolgen, regeldruk, geopolitieke gevolgen en concurrentiekracht het oordeel van het kabinet over het algemeen positief is. U plaatst een kanttekening bij proportionaliteit als het gaat om artikel 3 waarin entiteiten verplicht worden melding te maken van de inkoop van gas met een omvang van meer dan 5 TWh. De Kamerbrief signaleert drie onderdelen met regeldrukeffecten. Vanwege het ontbreken van een impact assessment is nog goed te kwantificeren wat de precieze regeldrukeffecten zijn.